

KYLÄPIRTTI MUONIOON 70814

Sini Westerling, Muonion kunta

Kaisa Kylä-Kaila, Muonion kunta

MUONIO

onnellisia luonnostaan

KYLÄPIRTTI MUONIOON

Loppuraportti 14.10.2019

LEADER

Tunturi-Lappi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Sisällysluettelo

1	Yhteenveto.....	2
2	Hankkeen tavoitteet	2
3	Toteutus.....	3
3.1	Toimenpiteet.....	3
3.2	Aikataulu	3
3.3	Toteutuksen organisaatio ja resurssit.....	4
3.4	Kustannukset ja rahoitus	4
3.5	Raportointi ja seuranta	5
3.5.1	Tavoitteiden toteutuminen.....	5
3.5.2	Avajaiset.....	6
3.5.3	Pirtti pienimmille	8
3.5.4	Ikäihmisten toimintatuokiot	9
3.5.5	Teknologiakokeilut.....	10
3.5.6	Varauskalenterin luominen.....	10
3.5.7	Talkoovoimaa, paljon tilavarauksia ja yhteisiä tapahtumia.....	11
3.5.8	Riskit ja niiden toteuma	13
3.6	Yhteistyökumppanit.....	14
3.7	Tulokset ja vaikutukset	14
4	Jatkotoimenpiteet.....	14
5	Allekirjoitukset ja päiväys	15
	Liite 1: TOIMINTASUUNNITELMA KEVÄÄLLE 2019	16
	Liite 2: VARAUKSIA TEHNEET TAHOT/TILAN KÄYTTÖTARPEET	20

1 Yhteenveto

Kyläpirtti Muonioon – hankkeen päätavoitteena oli luoda Muonion kuntakeskukseen toimivan kyläpirtin malli. Tarkoituksena oli luoda kylän elinvoimaa, yhteisöllisyyttä ja yritteliäisyyttä lisäävä verkostoitumis-, kohtaus- ja tapahtumapaikka, joka tarjoaisi yhteistyö ja toimintamahdollisuuksia eri toimijoille.

Tarve tällaiselle tilalle nousi muoniolaisilta itseltään. Erityisesti yhdistykset ja muut vapaaehtoistoimijat kokivat, ettei Muonion keskustan tuntumassa ole paikkaa, jossa voisi kokoontua tai järjestää tapahtumia. Yhdistyksillä on ollut huoli toimintojen hiipumisesta ja aktiivisten toimijoiden mukaan saamisesta. Tarve oli siis mahdollisimman monikäyttöiselle ja kaikkia palvelevalle tilalle.

Hanke aloitettiin tiedottamisella kuntalaisille sekä potentiaalisten toimitilojen selvityksellä. Alustava kartoitus tiloille oli tehty jo hankesuunnitelmavaiheessa, mutta käyttötarpeen mukaan tiloiksi valikoitu kuntakeskuksessa keskeisellä paikalla sijaitseva juuri remontoitu reilun 100 m² kiinteistö. Vuokrattuun kiinteistöön järjestettiin avoimia suunnittelulitaisuuksia, joiden pohjalta Kyläpirtin käyttösuunnitelma muodostui.

Tammikuussa 2019 järjestettiin onnistuneesti avajaiset, jonne saapui toistasataa muoniolaista. Tapahtumaa oli järjestämässä Muonion kunta yhdessä useiden eri yhdistysten kanssa. Avajaisten aikana ja sen jälkeen Kyläpirtin varauskalenteri alkoi täyttyä ja parhaimmillaan yhden kuukauden aikana oli yli 30 varausta.

2 Hankkeen tavoitteet

Kyläpirtti Muonioon – hankkeen päätavoitteena oli luoda Muonion kuntakeskukseen toimivan kyläpirtin malli. Tarkoituksena oli luoda kylän elinvoimaa, yhteisöllisyyttä ja yritteliäisyyttä lisäävä verkostoitumis-, kohtaus- ja tapahtumapaikka, joka tarjoaisi yhteistyö ja toimintamahdollisuuksia eri toimijoille.

Hankkeen tavoitteet

- Yhteisöllisyyden palautuminen ja vahvistuminen
- Pienyrittäjyyden tukeminen pop up- kokeiluilla Kyläpirtissä (käsityöläiset, taiteilijat)
- Kuntalaisten osallisuus ja kuuluvuuden tunteen nostattaminen
- Eri ikäpolvien välisen yhteistyön lisääminen yhteisen toimitilan kautta
- Saada yhdistyksiin lisää toimijoita, myös nuoria (palkkaus, vapaaehtoistoiminta)
- Verkostoituminen
- Luoda rakenteet jatkuvalla toiminnalle, jota ylläpidetään ja kehitetään
- Alueen kulttuuria ja perinteitä tukevan toimitilan luominen: kunnan keskustan valopilkku
- Pärjätään yhdessä-, Voimaa vanhuuteen- ja Toimiva kotihoito Lappiin hankkeiden pilotointi eri käyttäjäryhmille
- teknologia-avusteiset palvelut
- voima- ja tasapainoharjoittelu, ulkoilu, liikuntaneuvonta
- asiakasläheinen palveluneuvonta
- turvallisuus

3 Toteutus

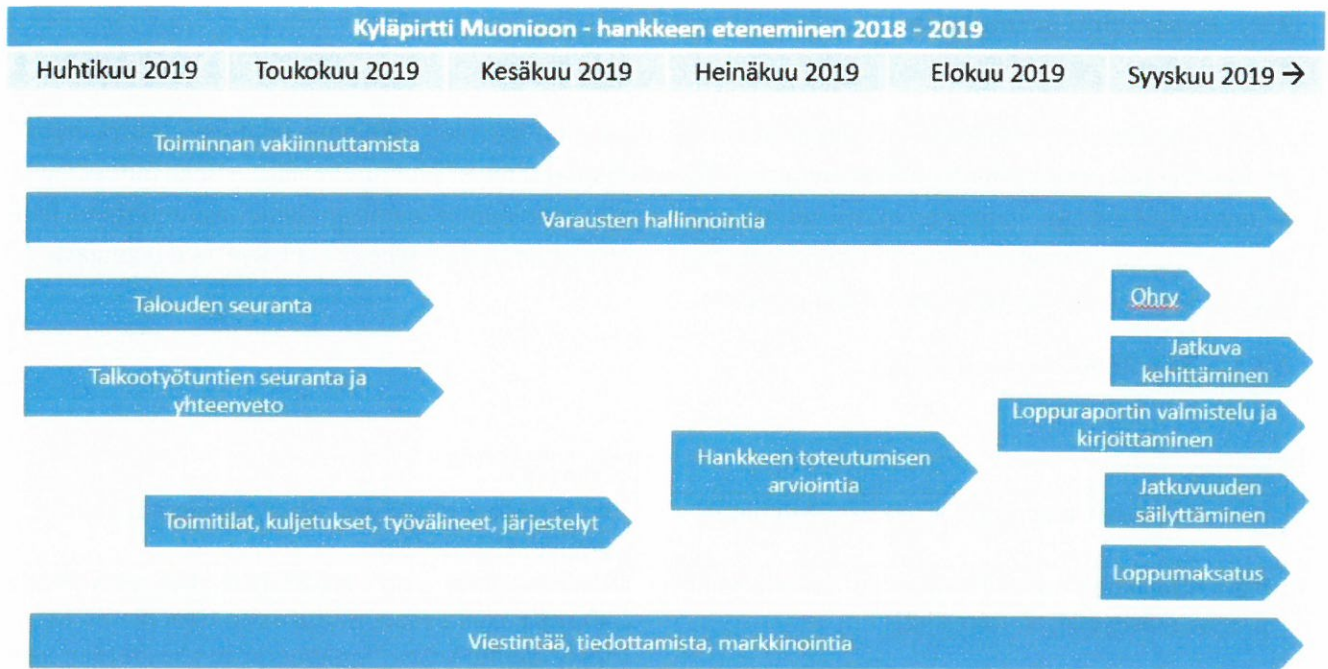
Hankkeen toteuttajana toimi Muonion kunta ja hankkeen etenemistä on koordinoinut kunnan hyvinvointikoordinaattori Sini Westerling (aiemmin toiminnanohjaaja) yhteistyössä elinkeinokoordinaattori Kaisa Kylä-Kailan kanssa. Hyvinvointikoordinaattorin työpanosta osoitettiin hankkeelle noin 40 %.

3.1 Toimenpiteet

Hanke aloitettiin hiljalleen lokakuussa 2018 aiemmasta suunnitelmasta poiketen. Hanke oli alun perin tarkoitus toteuttaa vuoden 2018 aikana, mutta hankkeelle haettiin jatkoaikaa elokuun loppuun 2019 asti.

3.2 Aikataulu

3.3 Toteutuksen organisaatio ja resurssit

Hankkeen hakijana ja hallinnoijana toimi Muonion kunta. Hyvinvointikoordinaattori ja elinkeinokoordinaattori yleishallinnosta vastasivat hankkeen toteutuksesta kunnan johto- hallintosäännössä määritellyllä tavalla.

Hyvinvointikoordinaattorin työpanosta osoitettiin hankkeelle 40 % hänen kokonaistyöajastaan, ja näin hän työskenteli hankkeen työntekijänä hankesuunnitelman mukaisesti.

Hanketyöntekijän tukena toimi myös ohjausryhmä, joka kokoontui hankkeen aikana kaksi kertaa. Lisäksi ohjausryhmää tiedotettiin hankkeen etenemisestä ja Kyläpirtin tapahtumista.

3.4 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaisbudjetti oli 26 106,67 €. Hanke sai rahoitusta Manner- Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta, toimenpide ohjelmalta 7.4, maaseudun palvelut ja kehittäminen. Kustannukset ja rahoitus toteutuivat suunnitellun mukaisesti.

Kustannukset	Hyväksytty yhteensä	Toteuma
Palkat	10400	10250
Vuokrat	9100	8075
Ostopalvelut	1500	630
Laskennalliset yleiskustannukset, 24 %	2496	2460
Vastikkeeton työ	2 610,67	3784,05
Yhteensä	26 106,67	25569,09

3.5 Raportointi ja seuranta

Kyläpirtti Muonioon –hankkeen tärkeimpinä tavoitteina on ollut itse tilan toiminnan pilotointi, mutta myös kestävän ja toimivan Kyläpirtti-mallin luominen. Tärkeäksi asiaksi nousi suunnitelmallisuus sekä innovatiivinen ja innostunut asenne. Hankkeen alussa kehittämishankkeen toiminnoille laadittiin toimintasuunnitelma (liite 1), jonka pohjalta erilaisia toimintoja on järjestetty. Toimintasuunnitelma oli pitkä ja lyhyestä hankeajasta johdettua kaikkea ei ehditty hankkeen aikana pilotoida.

3.5.1 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Toteuma
Yhteisöllisyyden palautuminen ja vahvistuminen	+ kuntalaiset osoittivat vahvaa yhdessä tekemistä ja intoa pirttiä kohtaan
Pienyrittäjyyden tukeminen pop up- kokeiluilla Kyläpirtissä (käsityöläiset, taiteilijat)	- Varsinaisia pop up – kokeiluja ei ehditty hankkeen aikana kokeilemaan, mutta asian tiimoilta on heitetty ideoita kuten ”keskenkäisten käsitöiden näyttely”. Tiedusteluja on tullut.
Kuntalaisten osallisuus ja kuulumisen tunne nostattaminen	+ osallistuminen pilotointeihin ja talkoisiin oli kiitettävällä tasolla. Erityisesti yhdistystoimijat, lapsiperheet ja ikäihmiset kokivat tilan omakseen ja kokoonoutuivat pirtissä aktiivisesti
Eri ikäpolvien välisen yhteistyön lisääminen yhteisen toimitilan kautta	-/+ Varsinaisia ikäpolvet ylittävää toimintaa ei ehditty hankeajana pilotoida, mutta luonnollisia kohtaamisia syntyi esim. Pirtti pienimmille ja ikäihmisten toimintatuokioiden pilotointien vaihtumiskohdassa
Saada yhdistyksiin lisää toimijoita, myös nuoria	- Yhdistystoimijat ovat olleet aktiivinen ryhmä Kyläpirtin varausten suhteen. Yhdistystoiminnan profiilin nostaminen vaatii kuitenkin enemmän aikaa kehityä. Tahtotila uusille toimijoille, erityisesti nuorille toimijoille, on olemassa.
Verkostoituminen	+ Kyläpirtti-hanke on lisännyt kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä sekä luontevaa, toiminnan kautta syntyvää verkostoa eri toimijoiden kanssa. Myös eri yhdistystoimijat ovat olleet hankkeen myötä yhteistyössä keskenään. Hanke on herättänyt kiinnostusta laajemminkin; yhteydenottoja on tullut Lapin alueelta esimerkiksi eri liitoilta sekä naapurikunnasta Enontekiöltä.
Luoda rakenteet jatkuvalla toiminnalle, jota ylläpidetään ja kehitetään	+ Hallitus on tehnyt myönteiset päätökset Kyläpirtin jatkovuokraamisesta, joten toiminta ja kehittäminen jatkuvat toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella. Hyvinvointikoordinaattorin työpanosta yhdessä elinkeinopuolen kanssa ohjataan jatkossakin pirtin toiminnan pyörittämiseen.
Alueen kulttuuria ja perinteitä tukevan toimitilan luominen: kunnan keskustan valopilkku	+ Käsityöt, kahvittelu, raataaminen. Kyläpirtin sijainti ja tila on ollut todella toimiva ja kiinnostusta herät-

tävä. Erityisesti ikäihmiset ovat innokkaasti valmista-
neet taidetta tilaan: iso ristipistotyö, seinäryijy ja
pöytäpoppanat.

3.5.2 Avajaiset

Avajaisten valmisteluihin ja toteutukseen osallistui useita eri yhdistyksiä ja vapaaehtoistoimijoita. Mukana järjestelyissä olivat Vapepa, Pelastuslaitos, VPK, SPR, Tunturi-Lapin Allergia- ja astmayhdistys, Jieris ry, kansalaisopisto ja Muonion Martat. Vierailijoita oli lähemmäs 200. Vieraiden joukossa oli myös kunnanjohtaja, valtuuston puheenjohtaja sekä muita virkamiehiä ja päättäjiä.

Kuva 1 Martat huolehtivat tapahtuman tarjoiluista. Pullat ja mettäkakot oli valmistettu vapaaehtoisvoimin.

Kuva 2 Pelastuslaitos ja VPK valmiina kaluston esittelyä varten.

Kuva 3 SPR:n piste keräsi paljon väkeä ja ensiaputaitoja harjoiteltiin yhteistuumin.

Kuva 4 Martta opastaa virkkauksen taitoa.

3.5.3 Pirtti pienimmille

Yksi tavoite Kyläpirtissä oli mahdollistaa toiminnot kaikille käyttäjäryhmille. Hankesuunnitelmassa oli kaavailtu avoimen päiväkotimallin pilotointia, mutta vähäisen hankeajan vuoksi päädyttiin kokeilemaan kuuden kerran pilotointia kotona oleville alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Pilotointi sai nimekseen Pirtti pienemmille ja kuuden kerran aikana paikalla vieraili eri alojen asiantuntijoita:

Ajakohta	Asiantuntija	Teema
Pe 12.4.	Perhetyöntekijä	Hyvän mielen kestit: mitkä asiat meillä on hyvin?
Pe 26.4.	Sosiaalijohtaja	Tunnetaidot
Pe 17.5.	MLL	Yhdistyksestä voimaa. Marja- ja hedelmäsoseilla maalaaminen
Pe 24.5.	Elinkeinokoordinaattori	Lapsiperheiden Muonio: toiveet ja kehittämiskohteet
Pe 7.6.	Muonion Lapset ja Nuoret ry	Pelit ja leikit. Toiveet ja kehittämiskohteet.
Pe 14.6.	Ravitsemusasiantuntija	Terveellinen syöminen. Helpot ja sokerittomat välipalat.

Lapsien käyntikerrat yht. 46 kpl, Vanhempien käyntikerrat yht. 38 kpl

Kuva 5 Elli on ollut tyytyväinen Kyläpirtin tiloihin ja Pirtti pienimmille-pilotointiin

3.5.4 Ikäihmisten toimintatuokiot

Ikäihmisten toimintatuokioita pilotoitiin läpi kevään joka perjantai. Erityisesti ikäihmisten puolelta on noussut tarve kokoontumistilalle ja kohtaamispaikalle. Tämä näkyi myös kävijätilastoissa – kevään aikana Kyläpirtissä vieraili ikäihmisiä yhteensä 335 kertaa pelkästään toimintatuokioiden aikana. Tämän lisäksi Käsivarren seniorit kokoontuivat Kyläpirtissä kerran kuukaudessa ja järjestivät erillisiä Lavis-harjoituksia. Ikäihmiset kokoontuivat pirttiin myös tekemään yhdessä käsitöitä.

Kuva 6 Kirkkoherra Matti Hirvilampi kertoo tarinaa Afrikasta. Paikalla 21 ikäihmistä.